

N:o 132.

Af herr **P. P. Waldenström**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t
i fråga om införandet i dopbok af anteckningar an-
gående faddrar.

Kyrkolagens kap. 3 § 5 säger: »Efter det är en gammal god kristlig sed, att vid döpelsen brukas några personer, *dem man kallar faddrar, som äro vittnen till barnens dop*, så skall den ock hädanefter som härtill behållen vara». Samma kap. § 12 påbjuder därför ock, att »presten skall i kyrkoboken anteckna *deras namn, som vittnen till barnens döpelse varit hafva*. Af ålder hafva ock dopvittnena eller de s. k. faddrarne pläгат åtaga sig vissa förpligtelser med afseende på barnens uppfostran.

Jemlikt kyrkolagens nu anförda bud innehåller födelse- och dopboken en kolumn, der sådan anteckning skall ske. Denna kolumn har ömsom burit rubriken »dopvittnen» (så enligt kongl. bref om kyrkoböckers förändring den 27 april 1869), ömsom rubriken »faddrar» (så enligt kongl. förordning den 6 maj 1894). Att detta endast varit en namnolikhet, är klart dels af kyrkolagens nyss citerade definition på ordet »faddrar», dels deraf att presten enligt kyrkohandboken skall i sin förmaning till faddrarne bland annat säga: »Låten I, som bevittnat denna heliga handling, vara eder angeläget» o. s. v.

Emellertid är det allom bekant och konstateras äfven af kyrkoskrifningskomitén i dess underdåniga betänkande den 2 december 1890

sid. 171, att det är ytterst vanligt, att i dopboken såsom faddrar eller vittnen antecknas personer, som aldrig »bevittnat den heliga handlingen», än mindre åtagit sig de dermed förenade fadderpligterna, ja, som kanske icke ens veta, att barnet är födt, än mindre om eller huru det är döpt. Och detta har egt rum lika allmänt, antingen anteckningskolumnen burit rubriken »faddrar» eller »dopvittnen».

Kyrkoskrifningskomitén försökte i sitt provisoriska förslag den 7 december 1888 att afhjelpa detta missförhållande och bereda möjlighet »för noggranna och tillförlitliga anteckningar» samt föreslog därför, att jemte ordet »faddrar» äfven skulle utsättas ordet »dopvittnen», så att man skall kunna såsom fadder anteckna den, som icke varit vittne. Detta hade emellertid förutsatt en ändring såväl af kyrkolagens kap. 3 § 5 som af kyrkohandboken, hvilken tilltalar faddrarne, såsom de der *bevittnat dophandlingen*. I de yttranden, som till Kongl. Maj:t inkommo öfver komiterades förslag, uttalades emellertid »allmänt den åsigt, att någon så bestämd skilnad, som af komiterade ifrågasatts, icke borde göras mellan dopvittnen och faddrar.» Komitén frångick med anledning deraf sitt förslag och bestämde sig i sitt underdåniga betänkande den 2 december 1890 för att i rubriken till ifrågavarande kolumn sätta endast ordet »faddrar». Att den valde just detta ord och icke ordet »dopvittnen», motiverades dermed, att »i då använda formulär för födelse- och dopbok» stod »faddrar», ett motiv som tager sig rätt egendomligt ut, då man vet, att der i verkligheten stod »dopvittnen».

Emellertid har nu gällande kyrkohandbok statuerat en skilnad mellan dopvittnen, som vilja åtaga sig fadderförpligtelserna, och dopvittnen, som icke vilja åtaga sig dem. Men intet bud gifves derom, att denna skilnad skall iakttagas, när dopvittnenas namn antecknas i födelse- och dopboken. Följden är, att när någon nu antecknas såsom fadder, så antecknas han, såsom den der a) *bevittnat dophandlingen*, b) *åtagit sig de s. k. fadderförpligtelserna*. Men att såsom vittne anteckna en person, som icke varit närvarande, det är ju lika orimligt och orätt i en kyrklig som i en borgerlig handling. Huru mycket mer då att *derjemte* anteckna honom, såsom den der åtagit sig förpligtelser, som han i verkligheten aldrig åtagit sig! Af sådana — låt oss erkänna det — osanna anteckningar äro dock den svenska kyrkans dopböcker *öfverfulla*, och de *fyllas alltjemt dermed*. Nu skulle ju presterna sjelfva kunna göra ett slut derpå genom att vägra att anteckna andra än dem, som verkligen varit vittnen. Men

då icke många torde ega mod att så bryta med ett gammalt bruk, om de icke få något yttre stöd, så tager jag mig friheten att föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anholder, att Kongl. Maj:t må i nåder befälla domkapitlet och Stockholms stads konsistorium att förständiga vederbörande präster att tillse, det inga andra såsom faddrar i dopboken antecknas än sådana, som enligt gällande kyrkolag och kyrkohandbok verkligen varit vittnen till dopet, så ock att, om dopvittnen vägrat att åtaga sig fadderförpligtelserna, anteckning derom skall göras i dopboken.

Stockholm den 28 januari 1898.

P. Waldenström.